23/11/2021

23 Νοεμβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Αμφιλόχιος, Επίσκοπος Ικονίου

/ Βίοι Αγίων

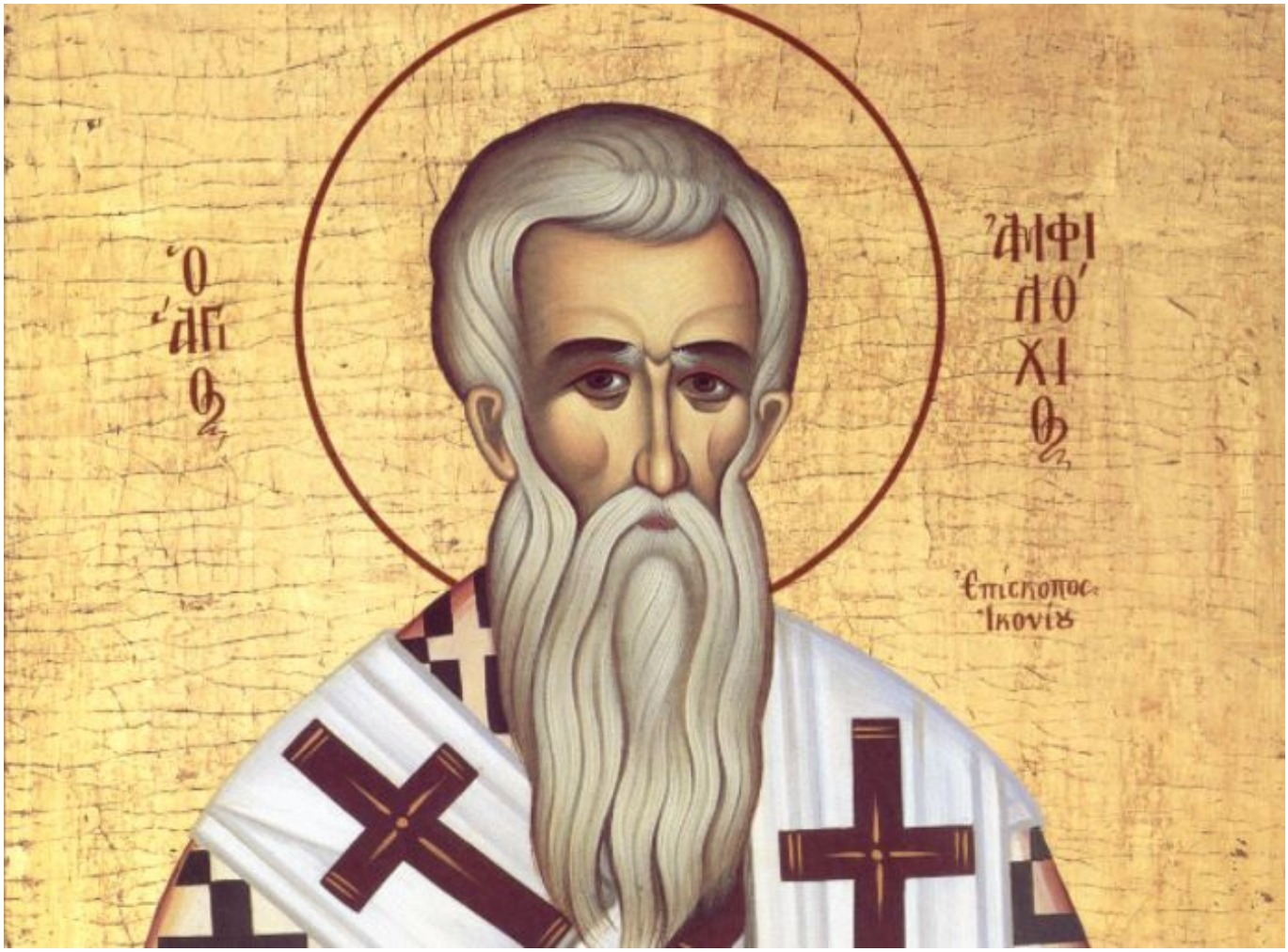

Η Εκκλησία μας τιμά σήμερα τη μνήμη του Αγίου Γρηγορίου, που ήταν επίσκοπος στον Ακράγαντα της Σικελίας κατά τον 7ο αιώνα, του Αγίου Ελένου, που υπήρξε Επίσκοπος Ταρσού και του Αγίου Αμφιλοχίου, Επισκόπου Ικονίου.

Ο Άγίος Αμφιλόχιος, μία από τις μεγαλύτερες μορφές του Δ΄ αιώνα μ.Χ., γεννήθηκε στην Καισάρεια της Καππαδοκίας περί το 340 μ.Χ. Ο πατέρας του ήταν ο ομώνυμος Αμφιλόχιος αδελφός της Νόννας, μητέρας του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου και μητέρα του ήταν η Λιβίη. Είχε αδέλφια τον Ευφήμιο και τη Θεοδοσία, μητέρα της Οσίας Ολυμπιάδας της διακονίσσης, η οποία υπηρέτησε μεταξύ άλλων Ιεραρχών τον ιερό Χρυσόστομο.

Ο Άγιος Αμφιλόχιος υπήρξε μαθητής του Λιβανίου στην Αντιόχεια της Συρίας και στη συνέχεια εξάσκησε το επάγγελμα του συνηγόρου στην Κωνσταντινούπολη τα έτη 364-370 μ.Χ. Απογοητευμένος από το κοσμικό φρόνιμα, ενδύεται το μοναχικό σχήμα και μεταβαίνει για τρία έτη στην έρημο στα Οζίζαλα της Καππαδοκίας για βαθύτερη άσκηση και προσευχή με νηστεία και ταπείνωση. Κατά την περίοδο αυτή έχει αλληλογραφία με τον Άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο.

Διατηρούσε στενή φιλία με το Μεγάλο Βασίλειο, τον Αρχιεπίσκοπο της Καισαρείας της Καππαδοκίας. Η σχέση των δύο ανδρών, αλλά κυρίως το ηθικό ανάστημα και οι αρετές του Αμφιλοχίου, φαίνονται ανάγλυφα στην ωραιότατη Επιστολή που του απηύθυνε ο ουρανοφάντορας Ιεράρχης της Καισάρειας, ο Μέγας Βασίλειος. Στον επισκοπικό θρόνο του Ικονίου ο Αμφιλόχιος ανήλθε το 374, με προτροπή του Αρχιεπισκόπου της Καισαρείας, ο οποίος είχε στην ποιμαντική του δικαιοδοσία ολόκληρη την περιοχή της Καππαδοκίας της Μικράς Ασίας. Ο Αμφιλόχιος ποίμανε το λαό του Θεού μέχρι την κοίμησή του, τέλος του Δ΄ αιώνα, διακονώντας με ζήλο και αυταπάρνηση.

Τόσο μεγάλο ήταν το κύρος του Αμφιλόχιου, αλλά και η εκτίμηση που έτρεφαν προς το πρόσωπό του, όχι μόνο οι πιστοί αλλά και οι επίσκοποι άλλων περιοχών, ώστε συχνά να ζητείται η γνώμη του σε θεολογικά θέματα ή και η μεσολάβησή του, για να επιλύονται διάφορα ποιμαντικά προβλήματα. Διακήρυσσε με αγάπη την εφαρμογή της Πίστεως δια των έργων και συμβούλευε το διαρκή αγώνα για την απόκτηση των αρετών.

Αντιστάθηκε στις κακοδοξίες του συναυτοκράτορα Αρκάδιου. Είναι χαρακτηριστικό το επεισόδιο μέσα στο Παλάτι. Σε κάποια περίσταση, αφού εισήλθε στο παλάτι ο Αμφιλόχιος και υπέβαλε τα σέβη του στον αυτοκράτορα, έφυγε χωρίς να κάνει το ίδιο προς τον μόλις αναγορευθέντα συναυτοκράτορα Αρκάδιο, υιό του Μεγάλου Θεοδοσίου. Μετά από παρατήρηση του Μεγάλου Θεοδοσίου, ο Άγιος Αμφιλόχιος απάντησε θαρραλέα ότι και ο Αρκάδιος δεν αποδίδει την οφειλόμενη τιμή και στον Υιό του Θεού, αντίθετα υιοθετεί τις κακοδοξίες των αιρετικών.

Ο Άγιος Αμφιλόχιος Ικονίου, περί το 376 μ.Χ., συγκάλεσε τοπική Σύνοδο των

Επισκόπων Λυκαονίας στο Ικόνιο, κατ’ εντολήν της οποίας έγραψε τη σωζόμενη Συνοδική Επιστολή. Κατ’ αυτήν αναγνωρίζεται η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος και τα άρθρα Πίστεως αυτής και συγχρόνως καταδικάζονται οι αρέσεις των Σαβελλιανών, Ανομοίων, Αρειανών και Πνευματομάχων. Παρίσταται στη Β΄ Οικουμενική Σύνοδο, πού συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη, το 381 μ.Χ., και στην οποία προέδρευσε ὁ Άγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ο Θεολόγος. Περί το 390 μ.Χ. παρίσταται στην τοπική Σύνοδο της Σίδης της Παμφυλίας και στη Σύνοδο, πού συγκλήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, το 394 μ.Χ., ἀπό τον Πατριάρχη Νεκτάριο.

Πολλά κείμενά του Αγίου Αμφιλοχίου, κυρίως Λόγοι και Επιστολές, σώζονται και αποτελούν τεκμήρια ορθοδόξου ήθους και αυθεντικής διδασκαλίας, ενώ κάποιες από τις τοποθετήσεις του υιοθετήθηκαν από την Εκκλησία και επέχουν θέση Ιερών Κανόνων για τη ζωή των Πιστών.

Στην υμνογραφία εξαίρεται κυρίως η κατά των αιρετικών δράση του Αγίου Αμφιλοχίου. Στο Κοντάκιό του χαρακτηρίζεται ως «θεία βροντή, ἡ σάλπιγξ τοῦ Πνεύματος, πιστῶν φυτουργός, καί πέλεκυς τῶν αἱρέσεων».

Του Επισκόπου Μεσαορίας Γρηγορίου